

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ-DGENV.D.3

Αναστάσιος ΝΥΧΑΣ

**Εκτιμήσεις Περιβαλλοντικών
Επιπτώσεων και Χρηματοδοτήσεις
Έργων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία**

ΕΜΕΔΙΤΕΚΑ-ΑΘΗΝΑ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Μηχανισμοί της Κοινοτικής Πολιτικής για το Περιβάλλον

- Διαδοχικά Προγράμματα Δράσης για το Περιβάλλον, 6ο τώρα
- Νομοθεσία (πάνω από 200 νόμοι)
- Χρηματοδότηση – LIFE+ (2.1 δις € για 7 έτη), Διαρθρωτικά Ταμεία (350 δις για την περίοδο 2007-2013)

6^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον, 2001 - 2010 Φιλοσοφία και Προσέγγιση

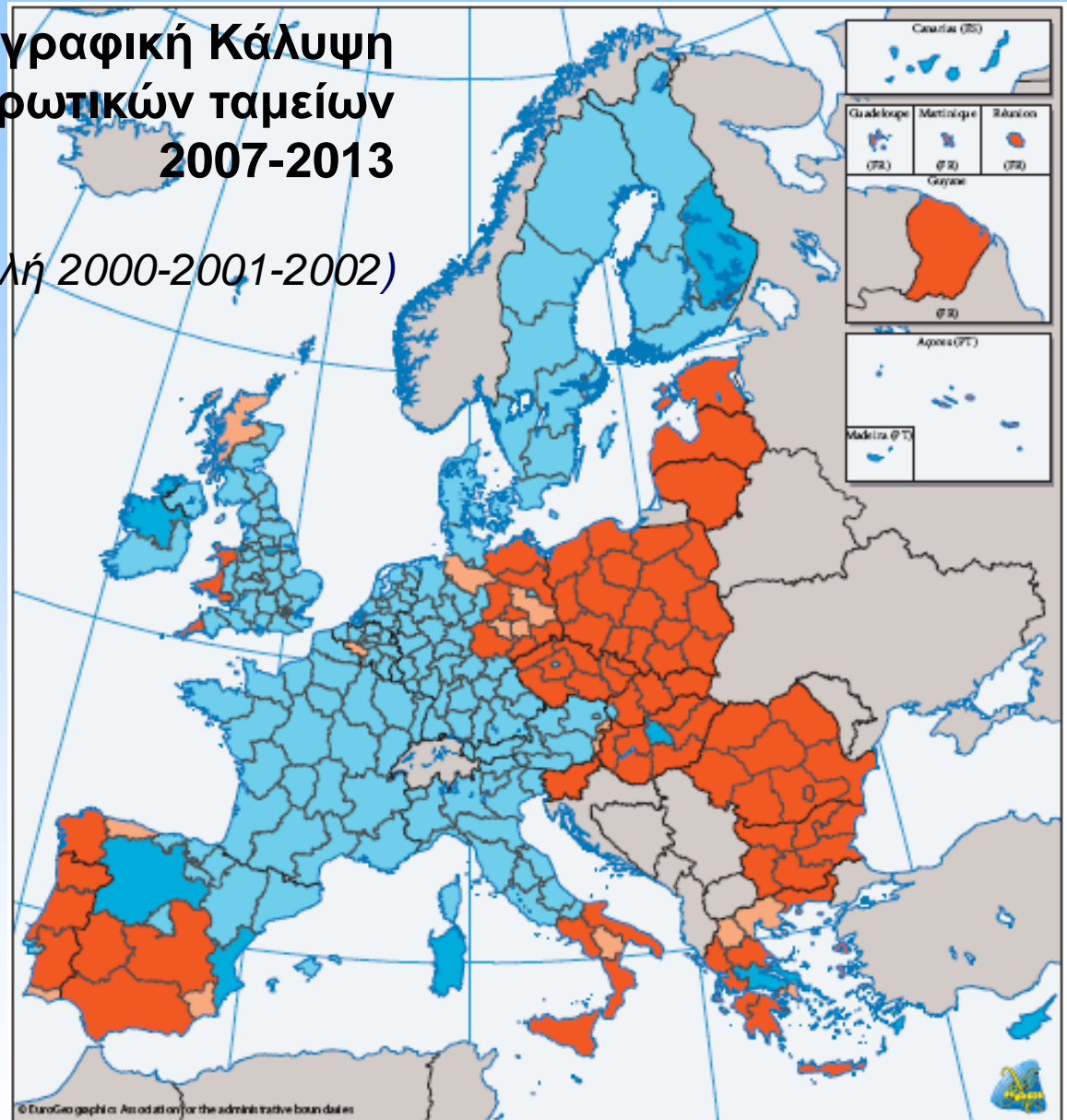
- **Αρχές:**
 - προφύλαξη,
 - Ο ρυπαίνων πληρώνει,
 - πρόληψη στην πηγή;
 - (επίσης επικουρικότητα και αναλογικότητα).
- **Ενσωμάτωση του περιβάλλοντος σε άλλες πολιτικές - κοινή ευθύνη.**
- **Αξιολόγηση της Πολιτικής (πριν, κατά, μετά):**
πχ. Αξιολόγηση Επιπτώσεων

Γεωγραφική Κάλυψη Των Διαρθρωτικών ταμείων 2007-2013

(ΑΕΠ/κεφαλή 2000-2001-2002)

- Σύγκλιση (>75%)
 - Σύγκλιση(στατιστικά κριτήρια)
 - Ανταγωνιστικότητα και απασχόληση' "Phasing-in"
 - Ανταγωνιστικότητα και απασχόληση
- Index EU 25
= 100

2007-13 Στόχοι Πολιτικής Συνοχής

Κόκκινο: Περιοχές Σύγκλισης **Μπλε: Ανταγωνιστικότητα-απασχόληση regions**

Στόχοι και μηχανισμοί 2007-2013

Στόχοι

Σύγκλιση

(251,1 δις € = 81,54%)

Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα & απασχόληση

(49,1 δις € = 15,95%)

Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία

(7,7 billions € = 2,52%)

Διαρθρωτικά Ταμεία και μηχανισμοί

ΕΤΠΑ

ΕΚΤ

Ταμείο Συνοχής

ΕΤΠΑ

ΕΚΤ

ΕΤΠΑ

υποδομές,
καινοτομία,
επενδύσεις
κλπ.

επαγγελματική
κατάρτιση,
εργασιακές
ενισχύσεις
κλπ

Υποδομές
περιβάλλοντος και
μεταφορές,
Ανανεώσιμες πηγές
Ενέργειας

Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Ορολογία

- Στρατηγική περιβαλλοντική Εκτίμηση = **ΣΠΕ** – **Σχέδια και Προγράμματα** (**SEA** στα Αγγλικά)
- Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων = **ΕΠΕ** – **Έργα** (**ΜΠΕ** όπως έχει καθιερωθεί στα Ελληνικά, **EIA** στα Αγγλικά)

Και οι δύο Οδηγίες αφορούν την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον

Οδηγία ΣΠΕ - Στόχοι, άρθρ.1

- ⇒ Να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας για το περιβάλλον
- ⇒ Να προωθήσει την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης κατά την προετοιμασία σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη

με σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη

Τι είναι σχέδιο ή πρόγραμμα (άρθρ. 2)

Τα σχέδια/προγράμματα θα πρέπει:

- ⇒ Να εκπονούνται ή/και εγκρίνονται από μια αρχή σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο **ΚΑΙ**
- ⇒ Να απαιτούνται βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.

Ο ορισμός περιλαμβάνει:

- Χρηματοδότηση από ΕΕ
- Τροποποιήσεις σχεδίων/προγραμμάτων.

Σε ποιες περιπτώσεις η ΣΠΕ είναι υποχρεωτική; άρθρ.3(2)

Για σχέδια και προγράμματα τα οποία:

- Εκπονούνται σε ορισμένους τομείς:
γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων/υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμός, χωροταξία ή χρήση εδαφών

ΚΑΙ

- Καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παρατήματα I και II της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ.

Η

- Λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν σε ορισμένους βιοτόπους, απαιτείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (περιοχές του δικτύου Φύση 2000)

Περιπτώσεις όπου χρειάζεται να αποφασισθεί εάν χρειάζεται ΣΠΕ-άρθρ. 3(3) και 3(4)

Για σχέδια και προγράμματα που :

- Καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο
 - Είναι ήσσονες τροποποιήσεις σχεδίων/προγραμμάτων
- ή**
- Καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που δεν καλύπτονται από το άρθρ. 3.2

- Τα κράτη Μέλη πρέπει να αποφασίσουν εάν ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, μέσω ειδικής διαδικασίας, **“SCREENING”**

Ενσωμάτωση της ΣΠΕ στη διαδικασία προγραμματισμού - άρθρ. 4

⇒ **Η ΣΠΕ πρέπει να λάβει χώρα:**

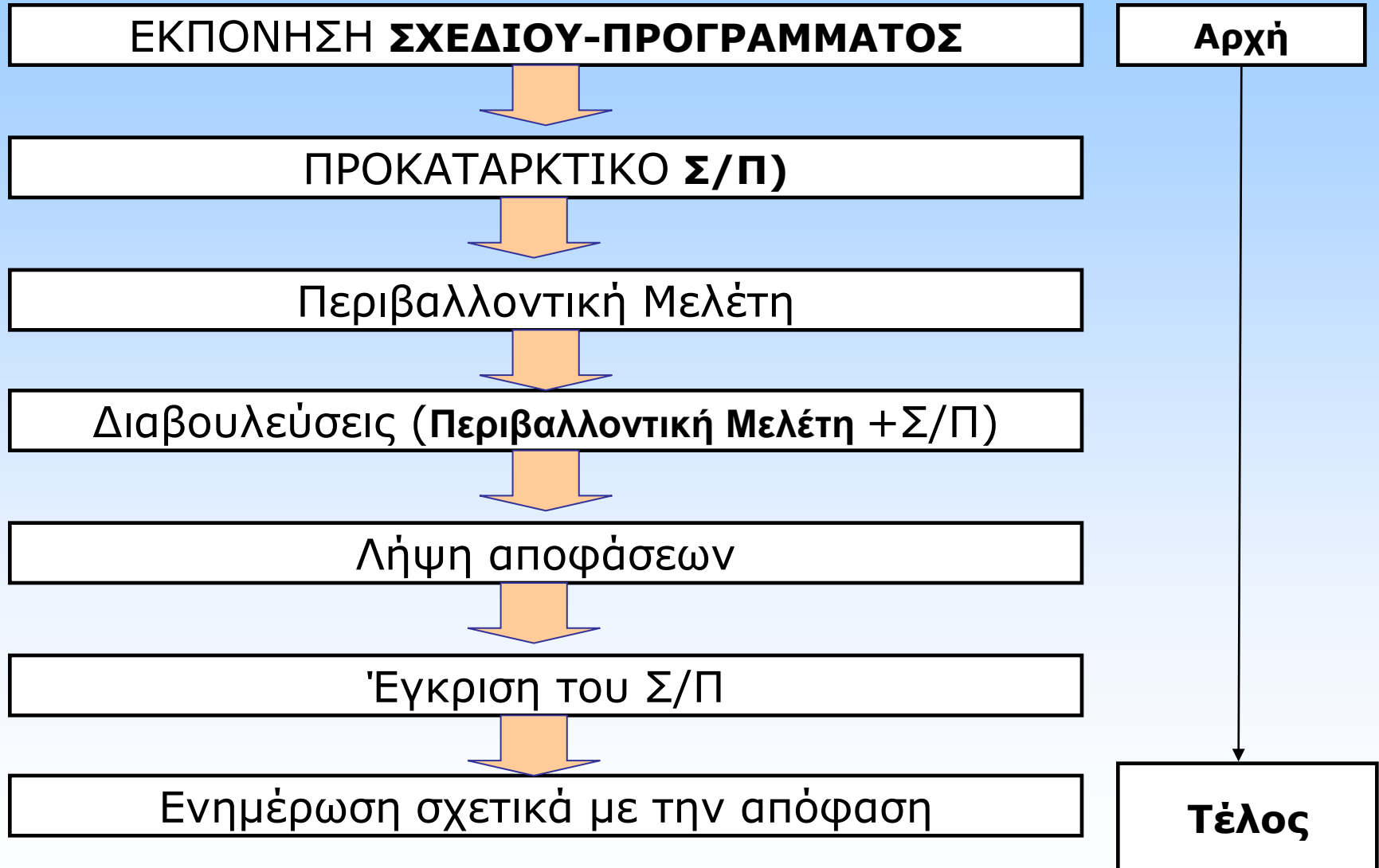
⇒ **Κατά** την προετοιμασία των
σχεδίων/προγραμμάτων

⇒ **Πριν** την έγκρισή τους

⇒ **Η ΣΠΕ** πρέπει να ενσωματώνεται σε υπάρχουσες
διαδικασίες για την έγκριση σχεδίων ή
προγραμμάτων ή σε νέες για τις απαιτήσεις της
οδηγίας (παρ. 2)

Διαδικασία ΣΠΕ

Κύρια στοιχεία της περιβαλλοντική μελέτης (1) άρθρ.5

Στη μελέτη πρέπει να εντοπίζονται, περιγράφονται και αξιολογούνται:

- Οι ενδεχόμενες σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον συμπεριλαμβανομένων των:
 - Επιπτώσεων στην βιοποικιλότητα, έδαφος, ύδατα, αέρα, κλιματικούς παράγοντες
 - Επιπτώσεων στον πληθυσμό, υγεία των ανθρώπων, υλικά περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική κληρονομιά και το τοπίο
- Λογικές εναλλακτικές δυνατότητες λαμβανομένων υπόψη των στόχων και του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής

Οι εναλλακτικές δυνατότητες να περιλαμβάνουν και τη "μηδενική"

Κύρια στοιχεία της περιβαλλοντική μελέτης (2) άρθρ.5

- ✓ Περιγραφή του περιεχομένου και των στόχων και της σχέσης με άλλα σχετικά σχέδια και προγράμματα
- ✓ Τρέχουσα κατάσταση περιβάλλοντος και πιθανή εξέλιξη χωρίς το σχέδιο/πρόγραμμα
- ✓ Περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά των περιοχών που ενδέχεται να επηρεαστούν
- ✓ Στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας
- ✓ Προληπτικά και διορθωτικά μέτρα
- ✓ Μέτρα για τον έλεγχο-παρακολούθηση
- ✓ Μη τεχνική περίληψη

Διαβουλεύσεις άρθρ. 5 (4), 6

Νέο στοιχείο σε σχέση με την ex ante αξιολόγηση:

• Περιβαλλοντικές αρχές

- Για το « screening »
- Για το περιεχόμενο και εύρος της μελέτης
- Επί του σχεδίου/προγράμματος και
- Επί της περιβαλλοντικής μελέτης

• Το κοινό

- επί του σχεδίου/προγράμματος και της περιβαλλοντικής μελέτης

Διαβουλεύσεις άρθρ. 6.2

Οι διαβουλεύσεις πρέπει να γίνονται:

- ❖ σε αρχικό στάδιο
- ❖ παρέχοντας ουσιαστική δυνατότητα στις περιβαλλοντικές αρχές και το κοινό να εκφράσουν τη γνώμη τους
- ❖ σε εύλογο χρονικό περιθώριο

Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται πριν την έγκριση του σχεδίου/προγράμματος

Παρακολούθηση/έλεγχος άρθρ. 10

Τα ΚΜ διασφαλίζουν την παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ώστε να:

– εντοπίσουν εγκαίρως απρόβλεπτες αρνητικές επιπτώσεις

και

– Να είναι σε θέση να αναλάβουν επανορθωτική δράση

Τα μέτρα παρακολούθησης πρέπει να υπάρχουν στην μελέτη

Λήψη αποφάσεων άρθρ. 8

Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη:

- Την Περιβαλλοντική μελέτη
- γνώμες που εκφράζονται στα πλαίσια των διαβουλεύσεων (περιβαλλοντικές αρχές, κοινό)
- Αποτελέσματα τυχόν διασυνοριακών διαβουλεύσεων

Ενημέρωση σχετικά με την απόφαση άρθρ. 9

Τίθενται στη διάθεση του κοινού και των περιβαλλοντικών αρχών (καθώς και ενδεχομένως άλλων χωρών)

- Το εγκεκριμένο σχέδιο/πρόγραμμα
- Συνοπτική δήλωση για τον τρόπο ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών στοιχείων και των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων
- Τα μέτρα για την παρακολούθηση

Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

(Art. 2.1)

Γενικός Στόχος

Που εφαρμόζεται η Οδηγία 85/337/ΕΟΚ;

- σε περίπτωση έργων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (λόγω, μεταξύ άλλων, της φύσεως, του μεγέθους και της θέσης τους)

Σε τι υπόκεινται αυτά τα έργα;

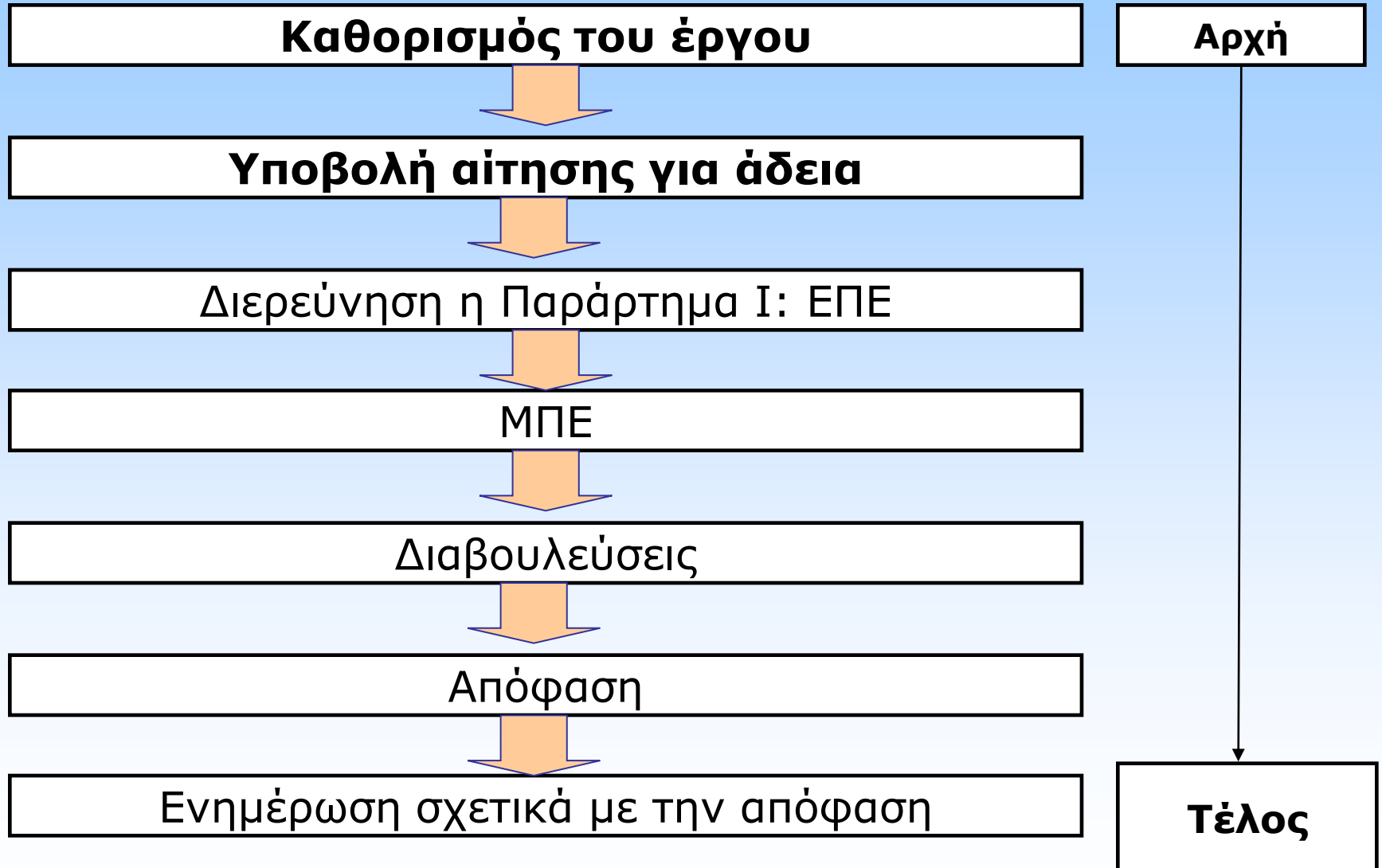
- σε εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον (στα πλαίσια διαδικασίας αδειοδότησης)

ΠΟΤΕ;

- Πριν να δοθεί η άδεια

Διαδικασία ΕΠΕ

(Art. 3)

Τι Εκτίμηση;

Η ΕΠΕ πρέπει να καθορίζει, να περιγράφει, **και να εκτιμά τις πιθανές άμεσες και έμμεσες** περιβαλλοντικές επιπτώσεις των δραστηριοτήτων στον

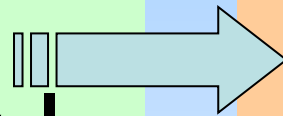
- πληθυσμό,
- πανίδα, χλωρίδα, έδαφος, νερό, αέρα, κλίμα, τοπίο,
- Υλικά αγαθά, **πολιτιστική κληρονομιά**
- Και την αλληλεπίδραση των παραπάνω

Τι Έργα;

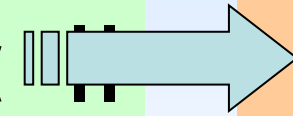
(Αρθρ.
4)

- Έργα στο Παράρτημα I

**Υποχρεωτική
ΕΠΕ**

- Έργα στο Παράρτημα II

Διερεύνηση

Από τις αρμόδιες αρχές αν απαιτείται ΕΠΕ

Παραδείγματα έργων

Παράρτημα I

- Σιδηρόδρομοι μεγάλων αποστάσεων
- Αυτοκινητόδρομοι, δρόμοι ταχείας κυκλοφορίας
- Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων
 - Επικίνδυνα απόβλητα
 - Ή επικίνδυνα (πάνω από 100 τόνους/ημέρα)
- Βιολογικοί καθαρισμοί (πάνω από 150000 p.e.)
- [μετά τον Ιούνιο 2005 – τροποποιήσεις η επεκτάσεις έργων του Παραρτήματος I που εμπίπτουν στα όρια αυτού]
-

Παράρτημα II

- Σιδηρόδρομοι και δρόμοι εκτός Παραρτήματος I
- Εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων και Βιολογικοί Σταθμοί εκτός Παραρτήματος II
- Διάφορα έργα υποδομής (αστική ανάπτυξη κλπ)
- Τροποποιήσεις και επεκτάσεις έργων των Παραρτημάτων I και II που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις [μετά τον Ιούνιο 2005 – τροποποιήσεις που δεν περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I]
-

... και μερική ορολογία ΕΠΕ:

- **Αρμόδιες αρχές**

Αποφασίζουν για την άδεια. **Δεν είναι υποχρεωτικά** αρχές περιβάλλοντος.

- **Αρχές με αρμοδιότητα στο περιβάλλον**

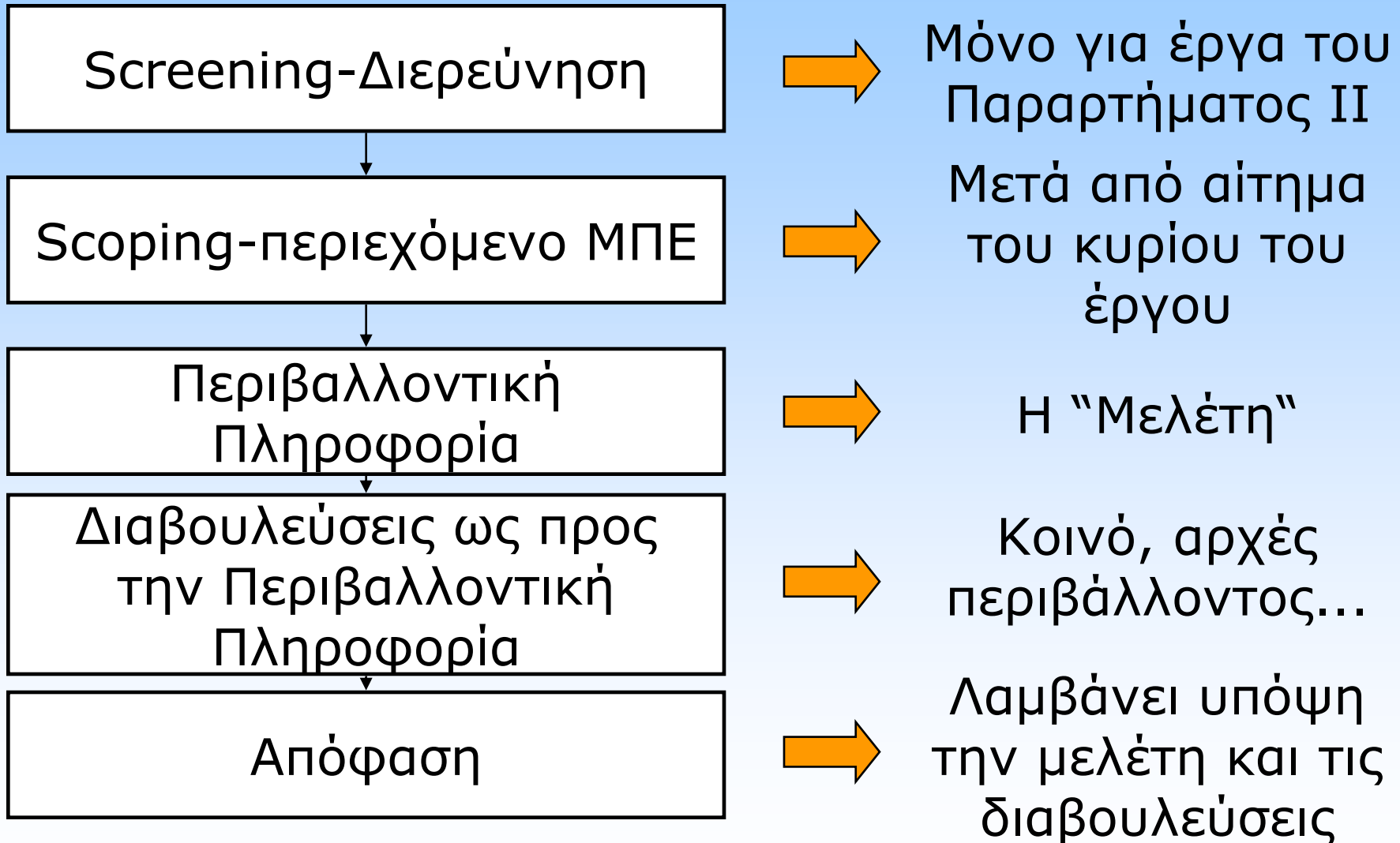
Έχουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες ως προς το περιβάλλον. Οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να τις συμβουλεύονται

- **Πληροφορίες για το Περιβάλλον**

Υποβάλλονται από τον κύριο του έργου. Καλούνται « Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων -ΜΠΕ », « Περιβαλλοντική δήλωση », κλπ

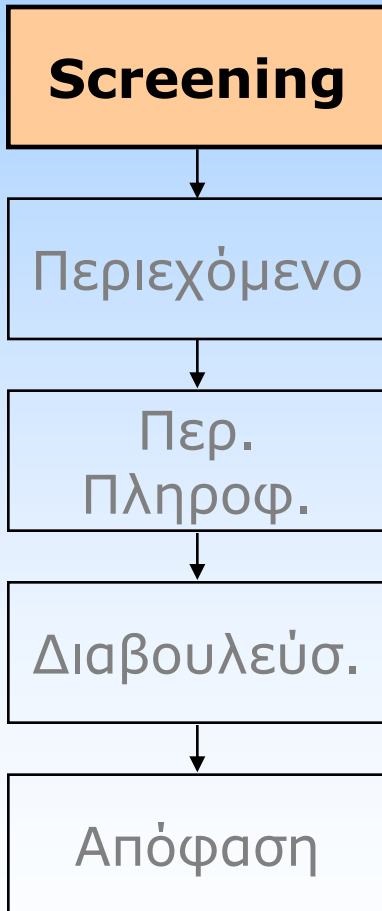

Διαδικασία ΕΠΕ

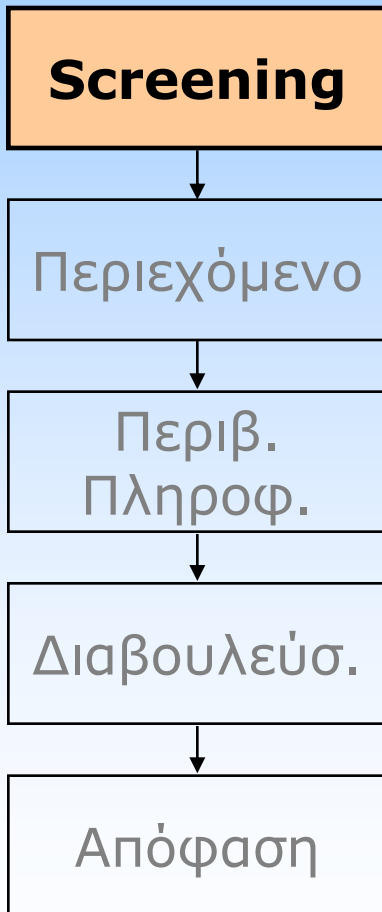
Screening-Διερεύνηση ^(Αρθρ. 4)

- Απαντά στο ερώτημα: **Χρειάζεται ΕΠΕ;** (Παράρτημα II)
- Η Βασική αρχή: **ενδέχεται να υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις;**
Εάν **ΝΑΙ** ⇒ **ΕΠΕ** επιβάλλεται
Εάν **ΟΧΙ** ⇒ **δεν χρειάζεται ΕΠΕ**
- Ο καθορισμός γίνεται είτε:
 - Κατά περίπτωση και / είτε
 - Όρια ή κριτήρια
- **Τα κριτήρια του Παραρτήματος III** πρέπει να χρησιμοποιούνται
- Η διερεύνηση αυτή και η απόφαση γνωστοποιούνται στο κοινό

Κριτήρια Παραρτήματος III

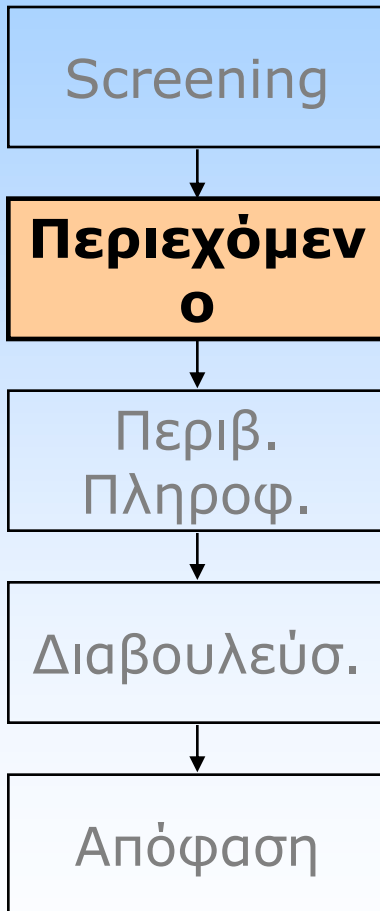

- **Χαρακτηριστικά του έργου**
 - μέγεθος, **συσσώρευση** με άλλα έργα, χρήση φυσικών πόρων, παραγωγή αποβλήτων, ρύπανση, κίνδυνος ατυχημάτων ...
- **Θέση του έργου** – περιβαλλοντική ευαισθησία της περιοχής που ενδέχεται να επηρεαστεί,
 - Χρήση γης, φυσικοί πόροι, “**Natura 2000**”, **περιβαλλοντικά πρότυπα-όρια**...
- **Πιθανή επίπτωση**
 - Έκταση επίπτωσης, διασυνοριακός χαρακτήρας, μέγεθος-πολυπλοκότητα, πιθανότητα, διάρκεια, συχνότητα, αναστρεψιμότητα...

(Art. 5.2)

Περιεχόμενο ΜΠΕ

- Απαντά στην ερώτηση: **“Τι θα πρέπει να καλύπτει η Περιβαλλοντική Πληροφόρηση;”**
- Γνώμη των αρμόδιων αρχών (μπορεί να ζητήσουν επί πλέον πληροφορίες)
- Με αίτημα του κυρίου του έργου πριν την υποβολή αίτησης αδείας
- Τα Κράτη Μέλη μπορεί να ζητήσουν από τις αρμόδιες αρχές να δώσουν τη γνώμη τους σε κάθε περίπτωση

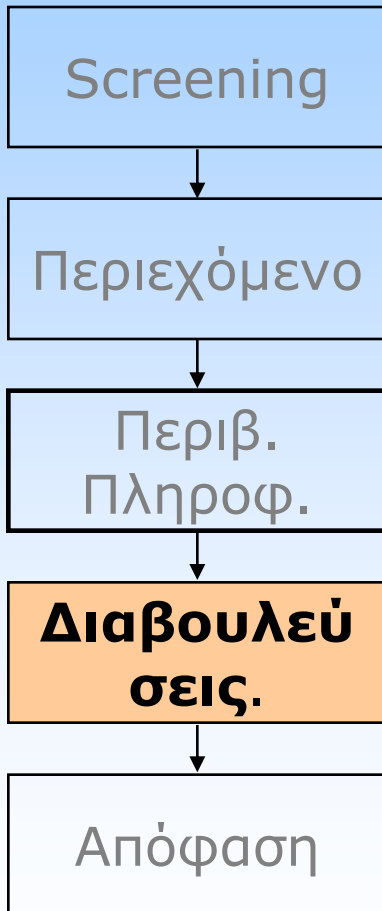
Περιβαλλοντική Πληροφόρηση-ΜΠΕ (Παράρτ. IV)

- Περιγραφή του έργου
- Χρήση πόρων, εκπομπές και υπολείμματα
- Κυριότερες εναλλακτικές λύσεις
- Περιγραφή του περιβάλλοντος που ενδεχομένως επηρεαστεί
- **Πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον**
- Μέθοδοι πρόβλεψης & δυσκολίες (τεχνικές κλπ)
- Διορθωτικά μέτρα
- **Μη Τεχνική Περίληψη**

Διαβουλεύσεις

1. Περιβαλλοντικές αρχές

(Αρθρ. 5,6)

- Για τον καθορισμό του περιεχομένου της ΜΠΕ
- Επί των πληροφοριών της ΜΠΕ

2. Ενδιαφερόμενο κοινό

(Αρθρ. 4,6,9)

- Επί της απόφασης για ΕΠΕ
- Επί των πληροφοριών της ΜΠΕ
- Πληροφορείται την απόφαση

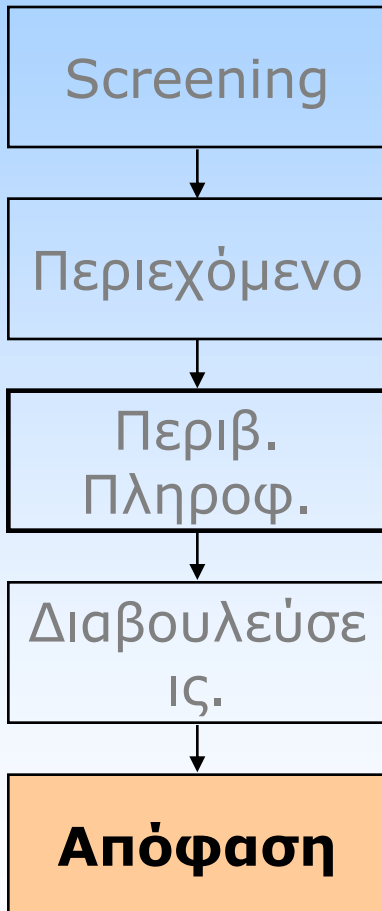
3. Άλλα Κράτη Μέλη

(Αρθρ. 7,9)

- Μόνο εάν επηρεάζονται από το έργο
- Περιλαμβάνουν κοινό και αρχές

Απόφαση – άρθρο 9

1. Περιεχόμενο απόφασης και ενδεχόμενοι όροι
2. Εξήγηση πως οι παρατηρήσεις και επισημάνσεις από τη διαβούλευση με το κοινό ελήφθησαν υπόψη,
3. Περιγραφή των μέτρων για αποφυγή, μείωση ή εξάλειψη των αρνητικών επιπτώσεων

Κύριες Διατάξεις της Οδηγίας 2003/35/ΕΚ

- Καθορισμός του **κοινού** και του **ενδιαφερομένου κοινού**: “**κοινό που επηρεάζεται, η ενδεχομένως επηρεάζεται από, η έχει ενδιαφέρον, για τη διαδικασία απόφασης**”, συμπεριλαμβανομένων ΜΚΟ. Αρθρ. 1(2)
- Ενδυναμώνονται οι διατάξεις σχετικά με **τις διαβουλεύσεις με το κοινό** :
νωρίς στη διαδικασία, λεπτομερής κατάλογος των πληροφοριών, εύλογες προθεσμίες, Αρθρ.6
- Η πληροφόρηση για την τελική απόφαση περιλαμβάνει **πληροφορίες για τη διαβούλευση με το κοινό**
Art. 9(1)

Περιβαλλοντική νομοθεσία σχετικά με τα Μεγάλα Έργα

- Οδηγία ΕΠΕ (85/337/ΕΕC, τροποποίηση 97/11/ΕΚ, 2003/35/ΕΚ)
- Οδηγία για την Οрниθοπανίδα (79/409/ΕΟΚ)
- Οδηγία Habitats – Natura 2000 (92/43/ΕΟΚ)
- Οδηγία για υγρά απόβλητα (91/271/ΕΟΚ)
- Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) – για έργα που έχουν επίπτωση σε υδάτινους όγκους, χρειάζεται εκτίμηση σύμφωνα με το αρθρ. 4(7)!!!
- Οδηγία για τις πλημμύρες (2007/60/ΕΚ)
- Οδηγία Πλαίσιο για τα Απόβλητα (75/442/ΕΕC)

ΣΥΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ: ΟΧΙ ΑΡΚΕΤΗ!

ΕΝΤΥΠΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ, ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΤΕΝΣ

- Πρέπει να συμπληρώνονται σωστά σε σχέση με τις οδηγίες, ΕΠΕ, ΣΠΕ, Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά, 'Natura 2000', κλπ
- Όλες οι πληροφορίες πρέπει να παρέχονται
- Τα τμήματα 'Natura 2000' πρέπει να επικυρώνονται από τις αρμόδιες αρχές
- Τα έντυπο ευρίσκονται στον κανονισμό εφαρμογής 828/2006 (Annex XXI και XXII)

Αιτήσεις μεγάλων Έργων (1)

- Έργο Annex I - Πλήρης ΕΠΕ απαραίτητη και υποβολή των σχετικών πληροφοριών
- 1) η Μη Τεχνική Περίληψη σύμφωνα με το άρθρο 5 (3) της οδηγίας. Απαραίτητες όλες οι πληροφορίες + εναλλακτικές λύσεις
- 2) Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με :
 - τη δημόσια διαβούλευση (διαδικασία κλπ)
 - τη διαβούλευση με τις αρχές περιβάλλοντος
 - την πληροφόρηση του κοινού σχετικά με την απόφαση

Αιτήσεις μεγάλων Έργων (2)

- Εάν το έργο είναι Annex II αλλά έγινε ΕΠΕ απαιτούνται οι ίδιες πληροφορίες
- Εάν το έργο είναι Annex II αλλά δεν έγινε ΕΠΕ, απαιτούνται, πληροφορίες για το γιατί δεν έγινε-κριτήρια του Annex III της Οδηγίας. Δεν αρκεί να ειπωθεί απλώς “δεν κρίθηκε αναγκαία ΕΠΕ”.
- Ακόμη και αν τα κατώτατα όρια ή κριτήρια έχουν αξιολογηθεί θα πρέπει να εξεταστούν ενδεχομένως ειδικές συνθήκες.
- Ακόμη και αν δεν έγινε ΕΠΕ το κοινό πρέπει να πληροφορηθεί τη απόφαση.

Δήλωση NATURA 2000

- Annex I της Αίτησης Χρηματοδότησης (Κανονισμός 1828/2006)
- Οι Δηλώσεις πρέπει να συνοδεύονται από Χάρτη (με την καταλληλότερη κλίμακα) που να δείχνει τη θέση του έργου και τις προστατευόμενες περιοχές.
- Εάν υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις στην περιοχή Natura 2000 => εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο το 6.3 της Οδηγίας των Οικοτόπων
- Συχνά προβλήματα
 - Ατελείς δολώσεις (έλλειψη ημερομηνίας, χαρτών)

Η γραμμή του Δικαστηρίου ΕΚ για την Οδηγία 85/337

- Η Οδηγία ΕΠΕ έχει “**ευρύ πεδίο εφαρμογής και σκοπό**”
- Η διακριτική ευχέρεια των Κρατών Μελών είναι περιορισμένη
- Έμφαση στον κύριο σκοπό: **έργα που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον**
- Εξαιρέσεις με σχετικά στενή ερμηνεία

ΙΤΑΛΙΑ C-83/03 (Fossacesia)

- Εάν μια χώρα καθορίζει γενικούς κανόνες για να καθορισθεί εάν έργα που εμπίπτουν στο Annex II χρειάζονται ΕΠΕ, παραβίαση αυτών των κανόνων συνιστά παραβίαση της Οδηγίας

UK-Delena Wells C-201/02

- Σε ΕΠΕ με δύο ή περισσότερα στάδια για τη χορήγηση άδειας, η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων πρέπει να γίνει αμέσως μόλις είναι δυνατόν να επισημανθούν και να αξιολογηθούν όλα τα αποτελέσματα που μπορεί να έχει το σχέδιο/έργο στο περιβάλλον.
- Εάν ΚΜ δεν κάνουν ΕΠΕ, πρέπει να πάρουν διορθωτικά μέτρα για να θεραπεύσουν την παράλειψη της αξιολογήσεως των επιπτώσεων. Τέτοια μπορεί να είναι η ανάκληση ή αναστολή της άδειας, ή αποζημιώσεις σε περίπτωση βλάβης πολίτου.

ΙΣΠΑΝΙΑ C-227/01

- **Annex I σημείο 7 περιλαμβάνει και διπλασιασμό υφιστάμενης μονής γραμμής – όχι απλή τροποποίηση του Annex II**
- **Ακόμη και αν είναι τμήμα μεγαλύτερου τμήματος**
- **Η νέα γραμμή θεωρείται ότι ασφαλώς έχει επιπτώσεις (άλλωστε η οδηγία αναφέρεται σε σημαντικές επιπτώσεις που ένα συγκεκριμένο σχέδιο «ενδέχεται» να έχει)**

ITALIA C-87/02 (Lotto zero)

- Τα ΚΜ έχουν διακριτική ευχέρεια να καθορίσουν αν ένα έργο υπόκειται σε ΕΠΕ. Τα ΚΜ μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε μέθοδο καθορισμού των έργων του παραρτήματος II που χρειάζονται ΕΠΕ (ατομική εξέταση κάθε σχεδίου ή εθνική νομοθετική πράξη).
- Όποια και αν είναι η μέθοδος που χρησιμοποίησε ένα ΚΜ, αυτή η μέθοδος δεν πρέπει να βλάπτει τον σκοπό της οδηγίας.
- Οποιαδήποτε απόφαση ότι δεν χρειάζεται ΕΠΕ πρέπει να περιλαμβάνει ή να συνοδεύεται από όλα τα στοιχεία που καθιστούν εφικτή την εξακρίβωση ότι η απόφαση βασίζεται σε κατάλληλο προηγούμενο έλεγχο που διενεργήθηκε σύμφωνα με την οδηγία.

Luxembourg-Linster C-287/98

- Η Οδηγία ισχύει ακόμη και αν δεν έχει ενσωματωθεί.
- Τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να βασιστούν απευθείας στη Οδηγία και να ελέγξουν εάν ο εθνικός νομοθέτης τήρησε τα όρια του περιθωρίου εκτιμήσεως που χαράσσει η οδηγία.
- Από την ανάγκη τόσο της ενιαίας εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου όσο και της εφαρμογής της αρχής της ισότητας προκύπτει η ανάγκη αυτοτελούς ερμηνείας των εννοιών του κοινοτικού δικαίου, που δεν παραπέμπουν ρητώς στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό του περιεχομένου τους.

Ireland C-392/96

- Τα όρια είναι για να υποβοηθούν την διερεύνηση, όχι για να εξαιρούν εκ προοιμίου το σύνολο κατηγοριών έργων από την υποχρέωση ΕΠΕ.
- Έργα μικρής κλίμακας μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.
- Σωρευτικές επιπτώσεις πρέπει να συνυπολογίζονται.

Ολλανδία-Kraaijeveld C-72/95

- «Από το κείμενο της οδηγίας μπορεί να συναχθεί ότι το πεδίο εφαρμογής της είναι εκτεταμένο και ο σκοπός της ευρύτατος». Αυτή η βασική αρχή επιβεβαιώθηκε από τη νομολογία του ΔΕΚ (π.χ. Ιρλανδία)
- Η ερμηνεία μιας διατάξεως κοινοτικού δικαίου συνεπάγεται σύγκριση των γλωσσικών αποδόσεών του. Η ανάγκη ομοιόμορφης ερμηνείας αυτών των γλωσσικών αποδόσεων επιβάλλει, όταν υφίσταται διάσταση, να ερμηνεύεται η διάταξη σε συνάρτηση με τη γενική οικονομία και τον σκοπό της ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί μέρος.

ΙΤΑΛΙΑ C-486/04 (Απόβλητα)

- Η έννοια της διαθέσεως αποβλήτων κατά την οδηγία 85/337/ΕΟΚ συνιστά αυτοτελή έννοια. Το περιεχόμενό της πρέπει να προσδιοριστεί κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται πλήρως στον επιδιωκόμενο με την οδηγία αυτή σκοπό.
- Η διάθεση αποβλήτων σύμφωνα με την Οδηγία 85/337/ΕΟΚ έχει ευρεία έννοια και καλύπτει όλα τα σχετικά έργα είτε αφορούν διάθεση-εναπόθεση είτε ανακύκλωση και ανάκτηση.

Οδηγός για ΕΠΕ

- Ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:
<http://ec.europa.eu/environment/eia>

Οδηγοί, κλπ:

- Screening-Διερεύνηση
- Περιεχόμενο ΜΠΕ
- Αναθεώρηση

**Ευχαριστώ για την προσοχή
σας!**